

Gen. E. G. Wheeler o smislu razgovorov

Načelnik skupnih glavnih stanov oboroženih sil ZDA gen. Earle G. Wheeler je dejal, da ZDA niso voljne potom pogajanja opustiti svoje cilje v Vietnamu.

CLEVELAND, O. — V času, ko je toliko pisanja in govorenja o sestavi "koalicijske vlade" v Saigonu kot poti h končanju vojne v Vietnamu, je načelnik glavnega stana oboroženih sil dežele general F. G. Wheeler spregovoril in razložil stališče odgovornih vodnikov dežele o tem.

"Pogajanja niso sama sebi namen. Pogajanja niso sredstvo za reševanje obraza pri opustitvi smotrov, za katere se borimo. To je metoda za doseganje naših ciljev. To je sredstvo, ki mu jaz dajem prednost pred vojaško akcijo. Mi smo bili vedno in smo tudi sedaj pripravljeni za pogajanja, toda mi se nismo pripravljali pogajati o našem porazu ali o reševanju obraza za umik, ki bi uničil vse žrtve, ki smo jih mi in naši zavezniki doprinesli. Komunisti razumejo to veliko boljše, se zdi, kot prenekateri Amerikanci," je rekel gen. Wheeler.

Rdeči prav zaradi tega nečesto začeti pogajanja. Oni bi lahko to vojno končali takoj, če bi jo hoteli, je pripomnil general. Komunisti vstrajajo v boju, jer smatrajo v Hanoi, da obstoji resna možnost spremembe v politiki Združenih držav do Južnega Vietnama, predno bodo rdeči prisiljeni z vojaškimi sredstvi na kolena.

"V nekem zelo stvarnem pogledu se vrši glavni boj te vojne v Združenih državah. Tisti Amerikanci, ki zavračajo politiko ZDA, se morajo tega dejstva zavedati. Oni imajo pravico do svojega stališča, toda oni imajo tudi odgovornost priznati, kaj njihovo zavračanje (vladne politike) pomeni!" Tako je razlagal prvi vojak v naši deželi članom Ekonomskega kluba v Detroitu pretekli teden položaj v Vietnamu in ozadje govorice o pogajanjih. Ta so po sodbi uradnega Washingtona še zelo daleč. Hanoi hoče počakati, kdo bo novi predsednik ZDA in kakšno stališče do Vietnama bo on zavzel.

Tudi Castro se pripravlja za "vsak slučaj"?

WASHINGTON, D.C. — Tu krožijo vesti, da spravlja Fidel Castro preko Kanade večje vsote denarja v Švico, kjer ga nalaga na posebne tajne račune, označene samo s številkami. Trdijo, da se hoče Fidel zavarovati "za vsak slučaj".

O jugoslovanskem maršalu Titu krožijo take vesti že leta. Trdijo, da je v tem pogledu Tito dosti pametnejši od kralja Aleksandra in njegovih naslednikov.

Oblačno z naletavanjem snega. Mrzlo, najvišja temperatura okoli 24.

Grški kralj se bo skoro vrnil iz begunstva domov

RIM, It. — Kralj Konstantin, ki je po ponesrečenem poskusu odstaviti vojaško diktaturo, odletel v Italijo in tam ostal, se utegne v nekaj dneh vrniti v Grčijo in prevzeti znova svoj položaj. Tako je vsaj izjavil upokojeni letalski maršal Haralombos Potamianos, nekdanji pomočnik kralja Pavla in kralja Konstantina, ko je bil od tu na peti nazaj v Atene.

Potamianos je priletel v Rim v nedeljo po razgovorih z vodniki junta v Atenah in imel nato v Rimu dva sestanka s kraljem Konstantinom. To je bila njegova druga pot v Rim kot posrednika med kraljem in junto.

Pred odletom z letališča v Grčijo je Potamianos dejal časnikarjem, da je osebno 100% prepričan o tem, da se bo Konstantin vrnil, verjetno celo v naslednjih nekaj dnevih.

Moskva se hoče vtakniti v iraško nafto

BAGDAD, Irak. — Iraška vlada išče že dolgo svojo pot, kako bi se polastila vseh investicij tujega kapitala v naftne vrelce in rafinerije. Zaenkrat nagaja tujim kompanijam, kjer le more, pri čemur po svoje razaga prevzete obveze, kot so napisane v koncesijah. Vlada ima pa tudi svojo Narodno naftno kompanijo, ki pa še ne more posloovati, ker nima ne vrelcev za nafto, ne rafinerij, ima pa obsežne koncesije, ki jih ne zna racionalno izrabljati.

Sedaj se je ponudila Moskva, da kompaniji na razpolago potrebne strokovnjake za naftne vrelce, pa tudi vsa potrebna oprema za investicije v vrelce in rafinerijo. V kakšni obliki si je Moskva izgovorila odškodnino za svoje sodelovanje, še ni znano. Vsekakor bodo ruski strokovnjaki gledali, da "mimogrede" delajo težave kapitalističnim kompanijam v Iraku.

Med božičnimi prazniki ni bilo razburljivih političnih dogodkov

CLEVELAND, O. — Že nekaj let so bili božični prazniki primeroma mirni, tudi letos niso bili nobena izjema. Precej je k temu prispeval tudi čas, am, Sveti dan je padel na ponedeljek, ki je že po tradiciji "miren politični dan" v tednu. Glavne misli krščanskega sveta so bile naravno obrnjene v Palestino. Tam je bila dežela prvič po angleški upravi zopet združena pod skupno izraelsko administracijo, preje je bila deljena na izraelsko in ordansko, naravno v veliko nadlego romarjem in turistom. Letos te nadleže ni bilo, izraelska vlada je skrbelo za red in mir v vseh svetih krajih. Na videz je bil to lahek posel, v resnici pa ni bil. Izraelska policija se je namreč upravičeno bala, da bodo arabski teroristi motili red in mir z atentati na svete kraje, prostore, romarje in turiste. Zato je pripravila obsežne varnostne ukrepe. Največji so bili naravno v Betlehemu, ki naj bi postal tarča za vse atentate arabskih teroristov. Zato je izraelska policija tik pred svetim večerom obkrožila ves Betlehem in pustila vanj le kristjane, ne pa drugeverce, v glavnem mohamedancev. Poostrena kontrola je

Japonski vodniki o atomski oborožitvi

Japonska se mora znebiti "atomske alergije", je izjavil glavni tajnik vladne Liberalno-demokratske stranke Takeo Fukuda.

TOKIO, Jap. — Ko se je pretekli teden vršila v parlamentu razprava o bodočnosti otoka Okinawa, kjer imajo Združene države svoje vojaško oporišče in zaloge atomskega orožja, je bilo očitno, da je odpor proti atomskemu orožju, ki je bil na Japonskem, edini dežel, ki je v vojni čutila uničujočo silo atomskih bomb, še pred par leti tako močan, začel izginevati. Japonci so stvarni ljudje in se zavedajo, da bodo morali biti zavarovani z atomskim orožjem pred rdečo Kitajsko, pa naj bo to že njihovo lastno ali — ameriško.

Glavni tajnik vladne Liberalno-demokratske stranke Takeo Fukuda, o katerem sodijo, da bo nasledil Eisaku Sato kot predsednik vlade, je dejal časnikarjem, da se mora Japonska "znebiti atomske alergije". Časopisje je prineslo izjavo z velikimi črkami na prvih straneh, vendar ni prišlo do nobenih javnih protestov ali demonstracij.

Shijo Kurauchi, namestnik zunanjega ministra, je na enem zadnjih sestankov vladne stranke poudaril, da mora zavračanje atomskega orožja prenehati biti japonska "narodna dogma".

Vse kitajske zagotovitve, da ne bo Kitajska nikdar prva uporabljala atomskega orožja, ampak da ji bo to služilo le za obrambo, Japoncev ne morejo pomiriti. Zavedajo se nevarnosti in so se pripravili na njo pripraviti. Vse kaže, da smo na pragu odločnega povečanja japonskih oboroženih sil.

Uporaba žvepla

NEW ORLEANS, La. — Okoli tri četrtine vsega žvepla, ki ga pridobimo v naši deželi, porabijo za izdelovanje žveplene kisline.

Njujorški župan Lindsay v težavah zaradi mafije

NEW YORK, N.Y. — John V. Lindsay je mlad republikanec, o katerem so nekateri radi govorili kot o bodočem podpredsedniškem in celo predsedniškem kandidatu. Sedaj je njegova podoba v javnosti utrpela veliko škodo, zveznata velika porota je namreč sprejela obtožbo proti Jamesu L. Marcusu, komišnerju za vodo, plin in elektriko v mestni upravi New Yorka.

James L. Marcus naj bi dobil "dober del" \$40,000, ki jih je plačalo podjetje, ko je dobilo pogodbo za obnovo mestnega vodnega rezervarja. Pogodba je bila podpisana brez javne dražbe pod vplivom vodnika mafije "Tony Ducks" — Antonia Corallo, ki je bil prijet in zaprt skupaj z Marcusom.

Župan J. V. Lindsay je k temu izjavil: "Jaz smatram to za osebno in javno prevaro zaupanja."

Trdijo, da obstoje vezi med podzemnim zločinskim svetom — mafijo in člani mestne uprave tudi v drugih oddelkih. Glavni okrajni javni tožilec preiskuje vsa mestno upravo v zvezi s tem.

Cene življenskih stroškov za 2.7% višje kot lani

WASHINGTON, D. C. — V preteklem mesecu so se po podatkih delavskega tajništva življenski stroški povišali v ZDA za tri tisočinke in so sedaj za 2.7% višji kot so bili v novembru lani. Pričakujejo, da bo porast v decembru nekako isti, kar bo zneslo za leto 1967 cele 3%.

Naraščanje cen se še ni ustavilo, utegne biti še večje, ker so se v zadnjih mesecih dvignile cene nekaterih blaga na debelo. Te so bile preje precej stalne. Med tem ko so se življenski stroški od let 1957-1959 do sedaj povečali za 17.8%, so se cene blaga na debelo v istem času povečale le za 6.7%, od tega samo v preteklim novembru za 0.5%.

RDEČI SO IMELI V BOJU V VIETNAMU 200 MRTVIH

Bataljon vladne pehote je s podporo ameriških helikopterjev pokončal dober del rdečega bataljona, ki je zašel v zasedo kakih 15 milj južno od Demilitarizirane cone na obali Južnokitajskega morja. Okoli 200 rdečih je obležalo na bojišču.

SAIGON, J. Viet. — Do prvega večjega spopada na tleh je prišlo, še predno je bilo včeraj zjutraj konec božičnega premirja. Rdeči bataljon je zašel v zasedo vladnih čet kakih 15 milj južno od Demilitarizirane cone in 9 milj severozahodno od Quang Tri. Rdeči so izgubili v boju okoli 200 ljudi, med tem ko naj bi imele vladne čete le lahke izgube. Vladnim četam so prihiti na pomoč ameriški helikopterji, ki so rdeče obstreljevali s strojnimi in z raketami. Dva helikopterja sta morala na tla, več pa je bilo zadetih.

Ameriška letala so včeraj nadaljevala z napadi na kolone vojaških tovornih avtomobilov na poti proti jugu. Napadi na vojaške cilje dalje proti severu so bili nemogoči zaradi slabega vremena, ameriška letala so obstreljevala in bombardirala le nekatere vojaške cilje v južnem delu Severnega Vietnama. Celo težki bombniki B-52 so napadli področje tik nad Demilitarizirano cono, kjer naj bi bilo veliko zbirališče rdečih sil.

Po ameriških cenitvah so imeli rdeči tokom celega letošnjega leta doslej preko 82,000 v bojih padlih, med tem ko so zavezniške sile izgubile v istem času okoli 20,000 vojakov, od tega 9,000 ameriških. Blizu 6,000 rdečih borcev je bilo ujetih.

Zopet v bolnici — G. Jože Grdina z E. 69 St. je zopet v bolnici.

Na Tajskem so imeli občinske volitve

BANGKOK, Taj. — Vlada je razpisala občinske volitve v 118 mestih. Volitve so potekale v miru, rezultati pa še niso znani. Bile so to prve volitve v zadnjih

10 letih. Kaj je vojaški režim hotel z njimi doseči, še ni čisto jasno. Zato so odveč vsa ugibanja, ali jim bodo sledile še druge volitve, na primer v podeželskih občinah, dalje volitve v oblastne skupščine in morda celo volitve parlamenta. Volitev se je baje udeležilo kar 80% volivcev.

Vsekakor so bile volitve dobra šola za volivce, vsaj vedo, kaj se pravi voliti. Ker na Tajskem ni nobene stranke, so volivci mogli voliti kandidate le po osebnih vidikih. Zato rezultati volitev ne bodo dali nobene slike o političnem razpoloženju med narodom. So pa bile volitve vendarle boljše kot nič.

Proti papežu so hoteli demonstrirati

RIM, It. — Mladi italijanski levičarji so že dolgo mislili, da bi protestirali tudi proti papežu. Najboljša prilika za kaj takega so papeževi nedeljski nagovori, ki jih ima redno okoli opoldanske ure. Svojo srečo so poskusili zadnjo nedeljo, toda so imeli smolo. Policija je nekaj slutila in bila pripravljena. Kakor hitro so začeli demonstrirati, jih je hitro polovila in odpeljala v policijskih vozovih. Vse se je zvršilo tako hitro, da papež demonstracije ni niti opazil.

Demonstracija pa potrjuje znova, da imajo levičarji vsega sveta, verjetno pod vodstvom komunistov, načrt, kako bi motili vsak javen nastop kateregakoli državnika na kateremkoli kraju ob katerikoli priliki.

Izraelski ministrski predsednik Eshkol obišče Ameriko

WASHINGTON, D. C. — Iz Tel Aviva počajo, da bo ministrski predsednik Eshkol prišel za teden dni v Ameriko in da bo 7. in 8. januarja gost predsednika Johnsona, najbrže kar v Texasu. Eshkolu se zelo mudi, kajti njegov obisk je bil še pred kratkim napovedan za februar.

Verjetno je Izrael v silni zadregi za orožje. De Gaulle mu ga noče več prodajati, dočim Moskva pridno zalaga Izraelove sovražnike. Povrh se bodo v januarju zbrali arabski državniki na sestanku na vrhovih v Rabatu. Eshkol bi jim najbrže rad povedal, da ima tudi on sestanek, ki nič ne zaostaja za onim v Rabatu, akoravno ne nosi naslova "na vrhovih".

Preveč otrok na listah za podpore zvezne vlade

WASHINGTON, D.C. — Blizu polovico vseh otrok v glavnem mestu dežele, ki so na javni podpori, je nezakonskih, 8,000 od 19,000. Šest žensk v Washingtonu ima na javni podpori 60 otrok, torej povprečno vsaka po 10, 14 jih ima povprečno po 9, 20 povprečno po 8 in 46 povprečno po 7...

Sen. Robert C. Byrd, demokrat iz W. Virginie, je dejal, da je to "rak, ki grize pri temeljih naše dežele".

Iz Clevelanda in okolice

Še na mnogo let — Danes praznuje 75-letnico rojstva zvesta naročnica našega lista Mrs. Jennie Machek, 17920 Neff Rd. Slavljenka je po drugi svetovni vojski prišla ponovno v Ameriko in je z možem in tremi hčerkami živila več let v Chicagu, nato pa se je stalno naselila v Clevelandu. Prijazna žena je marsikateremu novodošlemu ljubezno odprla vrata svojega doma, mu nudila toplo besedo in zatočišče. Mrs. Machek k lepemu življenjskemu jubileju iskreno čestitamo in ji želimo še dolgo, srečno in zadovoljno življenje!

Slovenski dom vabi —

Slovenski dom na Holmes Avenue vabi v soboto, 30. decembra, v svoje prostore na veselo silvestrovanje. Igral bo orkester "Veseli Slovenci". Silvestrovanje se bo nadaljevalo v nedeljo, 31. decembra, ko bo igral orkester Pecon-Trebar.

Tudi v Melaherjevi trgovini —

Dr. Felicijanovo knjigo, ki govori o vplivu slovenskega knežjega ustoličevanjaškega obreda na slovito ameriško "Izjavo o neodvisnosti", kupite sedaj lahko tudi v Melaherjevi trgovini na 6205 St. Clair aveniji.

Stokes imenoval dva pomočnika —

Mestni župan Carl Stokes je imenoval včeraj inženirja Ralpa C. Tylerja za direktorja mestnih servisev, Bena S. Stefanškega II. pa za direktorja mestnih naprav za splošno korist. Prvi je črnc in republikanec, ki je bil doslej zaposlen pri državnem cestnem oddelku, drugi pa je sin predsednika Third Federal Savings & Loan Association na 7007 Broadway.

Kremelj dal novo "Volgo" za božično darilo

MOSKVA, ZSSR. — Med najbolj popularne ruske avtomobile spada Volga, čeprav je že 10 let v nespremenjeni obliki. Lani je Kremelj odredil, da morajo avtomobilske tovarne "Volgo" temeljito modernizirati. Modernizirani model je bil v Moskvi razstavljen kot nalašč za božični večer in je takoj postal središče pozornosti in debat.

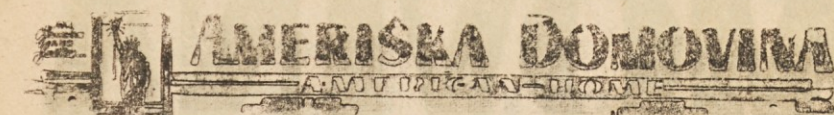
Novi model ima motor 100 konj, vozi s hitrostjo 62 milj na uro, 4 predstave namesto sedanjih treh, ima dalje moderno kurjavo, pa tudi nove vrste zavore. Zanj bo pa treba plačati okoli \$6,200. Letna proizvodnja bo 100,000 voz.

Vsekakor je značilno: dočim Moskva nudi na božični večer novo "Volgo", pa Peiping eksplodira novo atomsko bombo. Ruska propaganda na to ne bo pozabila.

Wilson bo odpovedal naročilo za 50 F-111

LONDON, Vel. Brit. — Harold Wilson bi rad, na sestanku v Washingtonu, ki ga ima v načrtu za prihodnji mesec, rad odpovedal angleško naročilo za 50 najnovejših ameriških nadzvočnih bombnikov F-111, ki naj bi stali okoli bilijon dolarjev.

Temu se odločno upira obrambni minister Healey. Grozi, da bo odstopil, če se bo Wilson res odločil za odpoved naročila ameriških letal.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 248 Weds., Dec. 27, 1967

Brezposelnost v Jugoslaviji

O nobeni stvari ni tako težko pisati kot o brezposelnosti v Jugoslaviji. Dva razloga govorita tako. Najprvo tudi v Jugoslaviji ne vedo, kako naj pojmujejo besedo brezposelnost. Imajo v tem pogledu iste težave kot povsod drugod na svetu. Dalje obstajajo podatki o brezposelnosti deloma iz statistik, deloma pa samo iz ocen. Ni pa nobene možnosti, da bi človek kontroliral podatke prve in druge vrste.

Registriranih brezposelnih je bilo v Jugoslaviji zadnje mesece povprečno 200.000. Vendar pa ta masa ni bila enakomerno razdeljena po vsej deželi. V vsaki jugoslovanski republiki je bil odstotek brezposelnih različen. Dočim jih je bilo na primer 1. 1966 v državnem povprečju okoli 7%, jih je bilo v Makedoniji 16.4%, v Kosmetu 21.4%, v Sloveniji pa le 2.4%. Kdo ve, ali so te številke držale?

Huja kot odstotki in absolutne številke je kvalifikacija brezposelnih. Dočim je bilo v prejšnjih letih število žolanih in kvalificiranih brezposelnih primeroma majhno, narašča od lani z veliko hitrostjo in postaja za režim pravi politični problem. Ni skoraj javne debate, kjer ne bi prišel ta problem na dnevni red. Res pa je na drugi strani, da veliko brezposelnih noče prijeti za vsako delo na vsakem mestu. Mnogokrat je temu krivo pomanjkanje stanovanj, ne redko pa tudi stališče, da ima izobraženec pravico do primernega dela in da neprimerno lahko odklanja.

Poleg tega par sto tisoč brezposelnih so pa še drugi. To so v prvi vrsti tisti, ki dobivajo sicer plače in mezde, pa ne opravljajo pametnega ali potrebnega dela. Komunisti pravijo temu: ne opravljajo družbeno potrebnega dela. Navadni ljudje pa pod tem razumejo "mrtve brigade". To so bili prvotno delavci po tovarnah, ki niso imeli pravega dela, pozneje se jim je pa pridružilo odstotno še veliko večje število nepotrebnih uslužbencev v neštetih nepotrebnih uradih.

Že 1. 1960 so cenili, da spada najmanj 25% vseh zaposlenih delavcev in uradnikov v "mrtve brigade". To je na videz pretirano visok odstotek, pa ni, ako pomislimo, koliko nepotrebnih uradnikov postopa po javnih in gospodarskih pisarnah in kako malo dela imajo tudi tisti, ki so dnevno vsaj nekaj ur pri poslu. Ako bi sistem uredil delo v podjetjih in pisarnah tako, kot je urejeno na primer v Ameriki, bi moral poslati domov na sto tisoče delavcev. Tako lahko rečemo, da v Jugoslaviji sami ni zaposlenih ali pa opravljajo družbeno potrebno delo do milijon uslužbencev in delavcev. Kar sedaj opravi 3.600.000 uslužbencev, bi pri dobri organizaciji dela v podjetjih in pisarnah opravilo lahko 2.500.000 delovnih moči. Pomisliti moramo namreč tudi, da je pisarniško delo povsod urejeno skrajno neracionalno.

S tem pa mizerija o pomanjkanju dela še ni zaključena. V jugoslovanskem časopisu se pogosto sliši vest, da živi zunaj mest in industrijskih središč še 1.5 delovnih ljudi v mladih in srednjih letih, ki čakajo na delo v mestih. To so delovne moči, ki so obvisle na kmetih in so zamudile priliko, da bi se do 1. 1965 vključile v naprednejšo proizvodnjo.

Sklep je torej bil, da živi v Jugoslaviji 2.5 milijona ljudi, ki niso pri takem delu, kot bi ga radi dobili ali pa bili zanj sposobni, ali pa so direktno brez dela. S tem pa procesija brezposelnih še ni zaključena.

Na stotisoče ljudi si pomaga s tem, da gre po svetu s trebuhom za kruhom. Tudi nimamo zanesljivih števil. Še celo uradni podatki govorijo le od 200.000 do 300.000 delovnih silah, ki so šle na tuje. Zdi se nam, da se ne moremo dosti.

Tako pridemo do zaključka, da ni v Jugoslaviji vsaka delovna moč tretja racionalno zaposlena ali pa sploh ni ali pa dela v tujini. Bojimo se, da tako obupnih razmer na delovnem trgu ni nikjer v državah, ki so na isti stopnji gospodarskega razvoja kot je Jugoslavija. Jugoslavija ima sedaj okoli 20 milijonov ljudi. Najmanj desetina ni pri pravem kruhu, najmanj še enkrat toliko jih pa trpi od tega, kajti brezposelni imajo tudi družine, ki ne morejo umreti od lakote.

Ali se bo to stanje spremenilo?

Upajmo, da se bo, toda ne prehitro. Jugoslovanskim brezposelnim lahko da delo le moderno urejeno poljedelstvo, kar pa ni in še ne bo tako kmalu, dalje res sodobna industrijska proizvodnja, ki je pa tudi ne vidimo: manjka ji namreč kapitala, sposobnega vodstva, pa tudi primernega trga. Na drugi strani pa manjka med delovnimi močmi vseh vrst volja za naporno delo. Samo manjšina se zaveda, da bi bilo treba več in bolje delati, pa tako noče delati, ker ve, da bi v tem slučaju garala za lenuhe in postopače in za razne pijavke, ki jih redita sedanji režim in sistem. Tako se vse vrsti v začaranem krogu, ki mu režim ne najde izhoda, da-

siravno se skuša pošteno truditi, da bi se izmotal iz sedanjih gospodarskih težav.

Kot povsod na svetu, se tudi v Jugoslaviji zna revščina skrivati. Kdor pride tja, ne čuti, kako slabo se ljudem godi. Na videz je vse lepo. Toda to traja samo tako dolgo, dokler je življenje Jugoslovancov na pogled; ko se pa skrije za zidove družinskega stanovanja ali družinske hiše, se pa pokaže mizerija v vsej svoji goloti. Delovni ljudje so se na to že privadili, lažje prenašajo vse to, kot bi prenašali mi, ki nas je tujina že razvadila. To je dobro, kajti drugače bi sedanje stanje rodilo politične posledice, ki se jih sedanji režim upravičeno boji.

BESEDA IZ NARODA

Nekaj sem bral, ji odgovorim. Kaj pa takega?

"Zakaj pa ti ne poiščeš kaj o nas Belokranjcih, kako se je nam godilo v preteklosti? Veš Tone, toliko, kolikor so naši ubogi predniki pretrpeli v starem kraju, je malo kateri narod pretrpel. Daj, o teh kaj ti napiši."

O.K., bom skušal kaj najti. Ne vem pa, če bo to ugajalo tudi drugim bralcem, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Da ji vsaj malce izpolnim obljubo, sem šel brskati po mojih arhivih in zraven še vse kar sem se spominjal iz raznih prihodnih dogodkov, ki hočejo le vedno kaj novega iz današnjih dni? Poskusim pa lahko.

Tod mimo so se smukali Uskoki; smuknili so po svojem roparskem poslu neopaženi mimo gradu proti Semiču in po končanem delu zopet nazaj.

Hajduške sirovosti so Semičani od nekdaj v obliči občutili, a najbolj jim je ostalo v spominu nečloveško hajduško grozodejstvo, katerega pozorišče sta bila 16. julija 1720 semiški tabor in semiško župnišče. Poročilo o temu dogodku se je hranilo (če je še na razpolago ni znano), v arhivu nemškega viteškega reda na Dunaju. Od leta 1268 so namreč bile stare belokranjske župnije dušnopastirska mesta nemškega viteškega reda. Med temi so bile: Černomelj, Metlika, Podzemelj, Semič, Vinica. Poznejše župnije so spadale v ljubljansko škofijo.

Poročilo je shranjeno v nemškem izvirniku, pisal ga je oskrbnik nemškega viteškega reda, ki je bival takrat v Metliki. Med drugim pove tisto poročilo, da leta 1720, dne 16. julija popoldne, se je pogovarjal v semiški župnijski obednici župnik Janez Stanišič, ki je bil predstojnik (prošt) belokranjske duhovščine, s svojim vikarjem Janezom Jesenom. Kar plane v sobo semiški učitelj in sporoči, da je zapazil prihajati doli od Smuke s Semiškega hriba veliko drhal hajdukov.

Duhovnika se hitro dvigneta in hitita iz župnišča, da se preprčata, če je poročilo resnično. Komaj sta bila na pragu, sta že opazila hajduke v taborskem obzidju, ki so stikali po shrambah in kukali v cerkev. Nekaj roparjev je stalo na obzidju taborišča in streljalo na ljudi, ki so bežali s polj proti domovom. Kdor se je prikazal hajduku je bil ustreljen. Najprvo so ropali po taborskih shrambah, potem so se obrnili proti župnišču.

Prošt in vikar sta se naglo umaknila v župnišče, da bi po tem zbežala skozi dvorišče v eno od polje. Tamkaj se je mučil ta čas upokojevi župnik in prošt Plut s svojim kaplanom pri delavcih. Komaj sta stopila na dvorišče, so ju že zapazili hajduki in jima z namerjenimi puškami dajali znamenje, naj se umakneta nazaj v župnišče. Vrnila sta se. Vikar se je splazil v peč in se zakril z lonci in skledami, da bi ga ne videli. Prošt pa je begal brez glave po hodnikih, premišljeval, kam bi se skril, dokler ga niso ustavili hajduki. Peljali so nesrečnega prošta v kuhinjo, kjer je bil vikar pričal njegovega strašnega konca. Roparji so zaleteli ogenj, razbelili klešče in verige in silili v prošta, naj jim izroči vso zlatinno in srebrnino, češ, da je že dolgo let duhovnik in da mora imeti vsega obilo. Prošt se je izgovarjal, a pomagal ni nič. Na golo telo so mu opasali razbeljene verige, ga mučili in silili, da jim pove, kaj je čel kaj shranjenega. Prosil jih je, pomagalo ni nič. Umorili so ga na krut način, in odšli iz kuhinje. Zvečer okrog osmih so odšli iz Semiča proti Černomlju. Prestrašeni Semičani so iz skritih kotov gledali za njimi in jih našli 37. Nemški viteški red je potem dogodku prestavil prostijo za stalno v Metliko.

Tako so po teh krajih trpeli ljudje od prihajanja na ropanja hajdukov. Pozneje v času francoske vlade (1809-1813) so mi je rekel: Jaz samo to želim, hajduki pogosto smuknili po navadni poti v Semič. Leta 1812, dne 21. maja so ponoči ropali po Semiču. Na Rebri so smrtno ranili neko Katarino Vovk, kateri so odnesli denar in vso premoženje. Sličnina zna povedati še več o podobnih dogodkih, tudi iz drugih krajev po Belokrajini. Če čitatelj ne zanima, bi lahko še kaj več objavil o tem.

Vsem čitateljem iskren pozdrav! Tone s hriba.

Trideset tisoč trilijonov trilijonov elektronov tehta eno unčo.

Baragov dom vabi na silvestrovanje

CLEVELAND, O. — Letos je

tako naneslo, da imamo za No-vo leto proste kar tri dni skupaj. Tako se bomo lahko v soboto malo spočili, v nedeljo se lepo poslovlili od starega leta, nato pa topili dobre volje in v veseljem azpoloženju v novo leto, v pretopno leto 1968. V ponedeljek e bomo nato malo oddahnili, da nam prihodnji dan delo ne bo pretežko.

Prijetno je praznovanje v družinskem krogu, prijetno v tišem domu, ko človek lahko premišlja o preteklosti, tehta, kaj je storil in prav in kaj napak, v čem bo treba v novem letu ubrati novo, boljše pot. Nič manj prijetno je praznovanje v družbi prijateljev, v domačem krogu, ob slovenski besedi in slovenski pesmi. Človek mora od časa do časa malo prijetelje in znanca, da malo pota zabi na samega sebe, na svoje težave in nadloge, da se sprost, razvedri in tudi duševno odpočije.

V Baragovem domu bo v nedeljo veselo: rojaki in rojakinje, omo "silvestrovali" v domačem zračju, v slovenski domačnosti. Od sedmih naprej bo na razpolago okusna večerja, ob devetih pa bo orkester "Sonet" začel grati za veselo razpoloženje in za ples.

Vsi rojaki in rojakinje pri srčno vabljeni, vsi dobrodošli! Na svidenje v nedeljo, 31. decembra, zvečer v Baragovem domu!

D. K.

Da bi smel še enkrat govoriti resnico

EUCLID, O. — Ko so Nemci v drugi svetovni vojni napadli Jugoslavijo in zasedli del Slovenije, so takoj izselili večino duhovnikov. V naši okolici so pustili samo moravškega župnika č. g. Jerneja Hafnerja. Pa tudi za njega je bilo silno težko. Slovenska pridiga mu je bila tamkoj prepovedana, pozneje pa tudi slovenske molitve. Litanijske in spravo za bogokletje je smel moliti ministrant. Duhovniku je bilo dovoljeno v slovensčini samo cerkveno oznanilo, med katerim nam je večkrat povedal molčite in pridno delajte, da boste imeli kaj dati potrebnim.

Se hujske se je začelo, ko so se pojavili partizani, vodeni po komunističnih vodnikih. Oni so postavili po vaseh terence, kateri so jim morali poročati o delu in mišljenju svojih sosedov. Poč takimi pogoji so bili kmalu nekateri, ki se niso strinjali s komunistično idejo, odvdeni v gozd, od koder se niso več vrnili. V tem času enkrat sem govoril z g. Hafnerjem in mi je potožil, v kako težkem položaju je. Rekel je, da je kakor med dvema mlinskima kamnom in da ga od ene strani pritiskajo Nemci od druge pa komunisti.

Tudi drugi smo bili žalostni in zamišljeni, kakor bi šli od pogreba svojih najdražjih. Ko sva šla enkrat iz Moravč od sv. maše z ž. Hafnerjem in mi je potožil, v kako težkem položaju je. Rekel je, da je kakor med dvema mlinskima kamnom in da ga od ene strani pritiskajo Nemci od druge pa komunisti.

Resnica, ki jo vsi tako ljubimo, nam je bila v javnosti popolnoma zabranjena. To naj potrdi tale moj doživljaj.

Mene so v ponedeljek pred praznikom Vseh svetnikov 1. 1944 partizani aretirali. Ko so me že preganjali drugod in silili, da jim potrdim neresnične vesti, so me naposled izročili nekemu partizanu, ki je bil v civilu mešarski pomočnik. On me je gnal k bližnji požgani Kosovi sadnji sušilnici, ki je bila pod vaškim studentcem v naši Križevski vasi pri Mežnarju. Pred omenjeno sušilnico me je vizitiral in do-

bil pri meni letak, katere so metalci Nemci, takrat ko so selili in požigali Sv. Križ in Zagorico. Jaz sem takrat tisti letak pobral, prebral, ga dal v žep in nanj popolnoma pozabil. Na letaku je bilo v glavnem napisano, da bo Anglija v tej vojni zgubila svojo moč in da bodeta svetovni voditeljici Amerika in Rusija. Kakšen pomen naj bi to imelo za Nemce še danes ne vem, vem pa da je bilo tako napisano.

Ko je omenjeni partizan to prebral, je rekel, da je to belogardišna literatura. Jaz sem mu rekel, da ni, zato sem dobil dve trdi zaušnici. Ker sem mu le hotel dokazati resnico, me je udaril s tako silo, da me je kar po tleh zbil. Bilo je deževno jutro, zato sem bil ves premočen in partizan mi je rekel, naj zlezem v peč, katera je bila čisto pri tleh in je bilo v njej nekaj starega pepela in saj. Jaz sem po njegovem naročilu zlezal vanjo, seveda z glavo naprej. To patizanu ni bilo prav in mi je pokazal zlesti ven in z nogami naprej. Ker je imel nabito puško, sem to takoj storil. Vsak kdor ima kaj čuta, bo sprevidel, kako je bilo to neprijetno, vendar vse to ni bilo nič proti zavesti, da nisem smel dokazati resnice.

Večkrat sem že slišal, da je kruhova pijanost bolj nevarna kakor pa vinska in ravno tako je tudi s svobodo. Meni se zelo smilijo tisti, ki protestirajo proti ameriški politiki in svobodi. Če jim je tukaj tako hudo, so zelo nespametni, da ne grejo za železno zaveso, kjer bojo kmalu ozdravljeni.

Neštetokrat sem se že spomnil omenjenega prijatelja Kolombča, ki je tako želel, da bi smel govoriti resnico, kar pa ni doživel. Če bi že mogel vse preboleli, kar je storila po njegovem mišljenju nova komunistična oblast je bila gotovo njegova največja bolečina, ker so spremenili nam tako zaželeni in priljubljeni praznik Jezusovega rojstva v navadni delavnik.

Ker naš dragi v domovini ne smejo praznovati tega velikega praznika, kakor ga žele, je najlepše od nas, če se jih spomnimo v teh dneh v naši strnjeni ljubezni in se v duhu pridružimo betlehemskim pastirjem ter vsi skupaj darujemo Jezušku v jaslicah našo ljubezen. Če bo tako, upajmo, da bo kmalu prišel čas, ko bodo naši dragi brez skrbi zopet praznovali Božič, kakor smo ga mi v prejšnjih letih in da bodo za nje veljale angeloze besede: Ne bojte se, oznanjam vam veliko veselje!

Vsem čitateljem Ameriške Domovine želim srečno novo leto!

Vincenc Povirk

Slovenski društveni dom na Recher Avenue vabi na poslovlitev starega leta

EUCLID, O. — Vse prijatelje Slovenskega društvenega doma vabijo direktorji Doma, Gospodinjski odsek in Klub duštev v soboto, 30. decembra. Za to priredbo smo najeli dva orkestra: Pecon in Grabner. Pričetek ob sedmih zvečer, s plesom se prične ob 8. in 9. uri. Vstopnina je \$2.00, postrežba dobrih okrepčil posebej po vaši želji in zmerni ceni.

Vstopnice se dobijo v klubovih prostorih: ker jih je omejeno število, si jih preskrbite kakor hitro možno. Pri vrodu bodete deležni okraskov, kot je v navadi pri takih priredbah.

Vsem lastnikom certifikatov in prijateljem SDD želim srečno in zadovoljno novo leto.

Na veselo srečanje! Joseph Trebec, predsed.

— V Združenih državah je okoli 7.000 bolnic.

Maks Metzger:

Monika potuje na Madagaskar

"Monika," je rekel, "poveljevanje predajem tebi. Zdaj se morajo vsi pokoravati tvojim poveljem — tudi jaz. Ti moja pogumna mala Monika! Nikoli več ne bom potoval brez tebe."

Treba je bilo dati kinina. Mnogo razredčenega čaja. Meriti vročino. Kuhati rižev sluz. Kurjo juho. Nič mesa. Mnogo sadja, ob novih napadih pa znova napraviti mokre ovitke. Monika je naštel na prste, kaj je vse bilo treba napraviti in trudila se je, da ne bi pozabila ničesar, kar je čitala v mali knjigi. Nadzirala je Bevava pri kuhi, menjavala perilo in ga zlagala, skrbela, da je bilo v koči čedno in udobno in sprejemala je obiske.

Prihajali so Makavelo in njegovi tovariši in donašali sadja. Prišla sta dedek in babici z jajci in kokošmi. Njuni sinovi in žene so prinašali nove preproge, zebu mleko in ribe. Otroci so prihajali s satovjem gozdnih čebel. Vsi so bili vzorni bolezenski obiskovalci. Prišli so, sedli za hipec na hišni prag, izrazili svoje želje, da bi skoraj že okrevale. Dajali pa niso niti dobrih nasvetov niti niso pripovedovali, kako je bilo takrat, ko so bili oni bolni in kako je bilo takrat, ko je bila bolna njih sestrična. Njih obisk je le pomenil: "Mi smo tu, Beloslaska, in, kadar nas boš potrebovala, bomo vedno pripravljene pomagati." Tiho in skromno so zopet odhajali. Kot najboljše darilo pa so Moniki pustili tolažbo, da ni osamljena, ampak sredi dobrih ljudi. Pa ravno ko je postala zopet veselejša in ko je pričakovala zanesljivega zboljšanja, je dobil atek nov napad. Ta je bil mnogo hujši kot prvi. Monika je imela vso noč

vedati. Od tu naprej pojdite ob reki, do obale v Vangaindrano. Tam je francoski komisar, temu boš vse povedala. On ti bo pomagal naprej. V kovčegu R. O. 2 leži pismo, ki vsebuje zelo topla priporočila na upravitelja fort-dauphinske province. Ker je baje zelo prijazen človek in ker se zanima za moja raziskavanja, bo zate dobro skrbel. V Fort-dauphieu imaš zopet brzojavno zvezo. Denarja je v banki in Atanarivi še dovolj in kreditna pisma leže tudi v kovčegu. Iz Fort-dauphina odhaja vsak mesec v Evropo parnik. To je vse, kar moraš vedeti, moj mali tovariš. Moje zbirke in beleške, ki jih poznaš prav tako dobro kot jaz, vzameš s seboj. A glej, da ne pozabiš vreče s kavčukom, mamica že ve, kaj je treba z njim napraviti. Toda obljubi mi — mene ne smeš vleči s seboj. Če mi je že tako usojeno, potem ostanem najraje tukaj, sredi gozda."

Monika je požirala in požirala. Krčevito je prijala atkovo roko in sedela sta dolgo časa tesno privita drug k drugemu. Potem je vstopil Bevava in atek je prosil Moniko, naj se v tej uri premora zunaj malo odpočije, on sam pa bo medtem govoril tudi z Bevavo in Makavelom. Spodbudno ji je pokimal in se smehljaj. Monika je tudi poskusila tako napraviti, a bilo je teže, kot si je mislila. Ko je zaprla vrata za seboj, je stekla po bregu, ki se je dvigal za kočo, se vrgla v travo in se zjokala, da ji je skraj srce počilo. Tam prek je kazala srebrna proga reke proti vzhodu — bo mar morala sama iti to pot?

Dolgo je tako ležala. Končno se je utolažila. Ne — atek ima prav. Samo pogum in volja sta ji mogla pomagati. Za jokanje bo še čas, ko ne bo moči ničesar več ukreniti. A do tega sploh ne sme priti. Nekakšen srd se je je polastil. Hotela je skočiti kvišku in se znova lotiti mrzlice, tedaj se je nekdo dotaknil njenih rame. Bevava je čepel poleg nje. "Aza mataotra" — ne jokaj,

VESTI IZ SLOVENIJE

Duhovniška imenovanja in prestavitve

Kakor poroča ljubljanska "Družina", od 1. dec., so bila v zadnjem času izvršena med slovenskimi duhovniki v domovini med drugim naslednja imenovanja in prestavitve: Za kanclerja nadškofijskega ordinariata in za pravega konzistorialnega svetnika je bil imenovan dosedanji nadškofijski tajnik Franc VRHUNC; za čast. konzistorial. svetnika je bil imenovan Franc MERVEC, nadškofijski blagajnik in ekonom; za protokolinjino nadškofijski ordinariata in namestnico zapisnikarja cerkvenega sodišča je bila imenovana s. Bernardka Marta STOPAR iz reda šol. sester sv. Frančiška; msgr. Anton SMERKOLJ je bil imenovan za člana gospodarskega sveta; p. Edmund BOEHM je bil imenovan za člana liturgičnega sveta; Leopold POVSJE je bil imenovan ter umeščen za župnika v Brusnicah; Stojan NOVAK je bil imenovan in umeščen za župnika na Prežganjem; Vladimir JEREJ je bil imenovan za soupravitelja župnije Hotič; imenovani so bili za župnike dosedanji upravitelji: Anton ČOPAR za Sodražico, Franc DOLŽAN za Rob na Dol., Vladimir JEREJ za Kresnice, Fafael LESNIK za Trebnje, Jože MRVAR za Moravče in Pavel URSIČ za Sred. vas v Bohinju.

je dejal. Pri tem pa je bil sam videti tako resen, kot še nikoli ni bila videla vedrega šaljivca. "Čuj, Monika, imeti morava velik kaba (posvet)."

Monika se je vzravnala in mu pritrdilno pokimala. Bevava je nadaljeval:

"Makavelo ostane pri gospodu, dokler ne bova midva končala. Makavelo ve in Bevava ve — gospod je zdaj zelo bolan — ne smeš mu več dati belega praška."

"Katerega belega praška? Kaj misliš s tem? Kinin?"

"Da, kinin. — Dober za eno mrzlico, slab za drugo."

"Zdaj pa bodi tako ljubezniv, Bevava, in govori enkrat v svojem življenju pametno. Atku naj ne dam več kinina, ko je to vendar edino sredstvo proti mrzlici? In kaj je to z eno mrzlico in z drugo mrzlico? Brž! Povej mi brž!"

Bevava je bil videti užaljen. Oh, ti Vacahi. Morda zadošča njih znanje za Evropo — za Madagaskar prav gotovo ne. A čutil je, zdaj ni bil pravi trenutek, da bi se prepiral z Moniko, čeprav je to sicer tako strastno rad delal.

"Poslušaj: vol, ki ni vol in ima le en rog sredi čela — ta naj me nasadi nanj, če to ni res, kar ti bom povedal! Ali mi boš sedaj verjela?"

"Da, da, da — pusti vola, Bevava, govori o mrzlici."

"Saj sploh ne govorim o ničemer drugem, ampak ti me ne poslušaj! Zdaj pa še poslušaj končno; ena mrzlica se loti vseh Evropejcev, če so dovolj dolgo na Madagaskarju, in večina se ji privadi. Morda jim kinin pripomore k temu. Toda drugo mrzlico dobi le malokdo in ta jim ne da časa, da bi se ji privadili. Če postane mrzlica stara osem dni, potem tudi Vacahi ne postanejo starejši. To drugo mrzlico je treba ubiti, dokler je še mlada, kinin pa ohranjuje mrzlico pri življenju, ne Vacaha."

"In — in — ti misliš, da ima atek to drugo mrzlico?"

Bevava je nemo, a vneto pri kimal.

(Dalje prihodnjič)

Anton HOLZEDL, župnik v Vel. Polani, je bil imenovan za dekanovega namestnika (prodekana) dekanije Lendava; Jože SOVINŠEK, župnik in prodekan v Hrastniku, je bil imenovan za dekana dekanije Laško.

Franc KRALJ, vicerektor in profesor v Vipavi, je bil postavljen za škofijskega arhivarja; Anton CERAR, žup. upravitelj iz Matenje vasi, je s 1. okt. t.l. stopil v pokoj in se preselil na svoj dom v Dob pri Domžalah. Soupravo župnije Matenje vasi je prevzel žup. upravitelj in dekan v Postojni Vladko PIRIH; Albin BRATINA, žup. upravitelj v Škrbini, je bil razrešen souprave vikariata Lipa. To soupravo je prevzel Alojzij SKVARČ, žup. upravitelj v Temnici.

Nova cerkev v novi župniji

V novonastajajočem industrijskem kraju RACE PRI MARI-BORU je bila ustanovljena župnija, ki si je pred kratkim že sezidala cerkev in ki je bila na letošnjo Martinovo nedeljo že tudi blagoslovljena. Po sedmih mesecih težkega dela raškega župnijskega upravitelja Franca ZDOLSKA in njegovih dobrih župljanov je bilo njihovo prizadevanje kronano z izrednim uspehom. Novo cerkev je posvetil ob ogromni udeležbi vernikov in duhovščine mariborski škof dr. Maksimilijan Drževič. Zvečer je v novi cerkvi prvokrat maševal domači župnik.

Število posilstev v Sloveniji nenavadno naglo raste

Med raznimi kaznivimi prestopki so se v Sloveniji, kakor v ostalih republikah v Jugoslaviji v zadnjem času občutno zvišala tudi posilstva. O teh prestopkih je v "Tedenski tribuni" B. R. zapisal tele ugotovitve:

Število dejanskih posilstev je hudo problematično. Prav gotovo ostane veliko del posilstev in poskusov posilstev neodkrit. Kdo ve, morda bi lahko rekli celo — večina. Čemu?

Odgovor je več kot jasen: žrtve se čutijo ponižane, osramočene in so pogosto preveč sramežljive, da bi zločin, ki si ga je nekdo privoščil nad njimi, prijavile. Druge molče o posilstvu predvsem zato, ker se boje reakcije okolja. Menijo, da bodo ob ugled, skrbijo jih, kaj bodo rekli doma, v službi. . . . Se večja tema obdaja posilstva, prepletena s krvskrunstvom.

Podatki, ki so kljub temu na voljo, torej odkrita, prijavljena in dokazana posilstva, govore o tem, da se zadnja leta v vsej državi število posilstev in poskusov posilstev vztrajno povečuje. Za Slovenijo lahko trdimo celo, da posilstva naraščajo skokovito, saj se je njihovo število v naši republici med letoma 1961 in 1965 več kot podvojilo. Poglejmo nekaj števil, ob tem pa ne pozabimo, da so hudo relativne in obsegajo le del dejanskih razmerij in obsega.

Leta 1961: v vsej državi so zabeležili 516 poskusov posilstev in posilstev, v Sloveniji pa 68. Leto 1963: v vsej državi se številka povzpne na 626, v Sloveniji pa poskoči na 129. In končno še leto 1965: Jugoslavija beleži 571 posilstev in poskusov posilstva, Slovenija pa 138, medtem ko jih je leto poprej zabeležila še več: 143.

Količino je razmerje med poskusi posilstev in posilstvi?

V vsej državi se poskus posilstva v 56 primerih od stotih, pri nas v Sloveniji pa je to raz-

merje precej drugačno; komaj vsakemu tretjemu napadalcu se je tisto, kar je hotel, tudi uresničilo.

Pa ne bodimo zavoljo tega morda celo ponosni! Kar 21 odstotkov poskusov posilstev in posilstev se zgodi v naši republici, kar pomeni, da je vprašanje tovrstnih deliktov prav v Sloveniji med vsemi republikami najbolj pereče. Pogojuje jih predvsem veliko število sezoncev, ki iščejo kruha pri nas.

Kako pomagati?

O tem morajo presoditi strokovnjaki."

Vedno več tujih gostov

Moravske toplice pri Murski Soboti s svojimi vročimi termalnimi kopelmi iz leta v leto privabljajo več inozemcev v ta kraj. V letu 1963 je bilo 35.000 kopalcev, lani pa že 85.000. Letos jih je bilo samo v juliju 28.000. Sodijo, da bo vseh gostov letos nad 100.000. Moravske toplice so pa dobile v zadnjem času nevarnega tekmeča v Rimski Čardi, kjer so vrtalci lendavske "Nafta" pred časom ukrotili vrelec vroče vode, ki s pritiskom več atmosfer vre na dan. Voda je še bolj vroča kot v Moravskih toplicah ter ima po ugotovitvi Balneološkega inštituta v Rogaški Slatini vsaj take zdravilne lastnosti kot v Moravskih toplicah, lega kraja je pa mnogo lepša kot Moravskih toplic, ker je na prvih obronkih hribovitega Goričkkega. Od Murske Sobotice je oddaljen samo tri km in leži ob prometni cesti proti Avstriji in Madžarski.

Več "radenske" vode

V zdravilišču Slatina Radenci so v letu 1966 načrpali odn. zajeli v steklenice 43 milijonov litrov mineralne zdravilne vode. Ker je povpraševanje po radenski mineralni vodi vedno večje tako na domačem, kakor inozemskem trgu, so v Borščevici to leto začele obratovati najmodnejše vodne naprave, ki bodo letno omogočale postavitve na trg 120 milijonov steklenic radenske slatine.

Mariborske visoke šole

V Mariboru se je na tamošnjih šest višjih šol prijavilo 1410 novih študentov, t.j. skoro 200 več kot lani. Na pedagoško akademijo se jih je vpisalo 165 (lani 117), na višjo agronomsko šolo 38 (18), na višjo ekonomsko-komercialno šolo 177 (134), na višjo pravno šolo 42 (24), na višjo stomatološko šolo 89 (100) ter na višjo tehnično šolo 216 (167).

Vsega je kriva CIA!

Vodnik organizacije palestinskih arabskih beguncev dolži za svoj padeč CIA.

KAIRO, Egipt. — Palestinska osvobodilna fronta je po prvi izraelsko-arabski vojni organizirala nad "milijon" arabskih beguncev z obljubo, da bodo Arabci kmalu poklali Izraelce, nakar se bodo begunci lahko vrnili v svoje rojstne kraje, ki jih je okupirala izraelska oborožena sila. Organizacijo je do sedaj vodil bivši diplomat Sukajri, ki spada med najmožnejše arabske agitatorje in je imel vsaj do sedaj veliko besedo v arabski javnosti. Njegovo propagando so morali vpoštevati vsi arabski politiki.

Med tem so Arabci zgubili tudi drugo vojno z Izraelom, kar je prisililo arabske politike, da so morali začeti misliti stvarno. Le Sukajri pleše še zmeraj v oblakih in hujska arabsko javnost na novo vojno z Izraelom. Njegova politika ga je zato spravila v nasprotje z mnogimi arabskimi vodilnimi politiki, ki so

bili čim dalje bolj nezadovoljni z njim. Med nezadovoljnimi je tudi egiptovski diktator Naser. Kakor hitro je to postalo javna tajnost, so vsi opazovalci arabske politike vedeli, da so Sukajri dnevni šteti. In res ga je glavni odbor Palestinske OF tik pred prazniki razrešil poslova in mu izbral naslednika v osebi precej neznanega politika Hammonda.

Sukajri ve čisto dobro, kdo in zakaj ga je spodrinil, je pa toliko previden, da ne dolži nobene Arabca, pač pa ameriško "Osrednjo obveščevalno službo (CIA)", da je podkupila večino članov odbora, da so mu izglasovali nezaupnico. Ker je po njegovem vodstvo Palestinske OF padlo v mreže CIA, noče Sukajri imeti nobenega opraska z njim. Kaj bo napravil, ni povedal, tiho pa gotovo ne bo.

Vietnamska OF se je po svoje spomnila na Božič

HONG KONG. — Vietnamska OF je poslala svojim prijateljem v Ameriko toplo zahvalo za vse, kar storijo, da bi "privili John-sona, naj ustavi napadalno vojno v Vietnamu" in jih prosi, naj svojo akcijo nadaljujejo. To OF proklamacijo so levičarske radio postaje začele prenašati na predvečer božičnega dne. Čas je bil, kot se vidi, prav nalašč "pravično" izbran.

Ženske dobijo delo

RAZPIS SLUŽBE
Uprava Ameriške Domovine išče izkušeno in zanesljivo uradnico z znanjem slovenščine in angleščine, tipkanja in splošnih pisarniških del. Nastop službe z januarjem 1968. Pismene ponudbe na Ameriško Domovino. (x)

MALI OGLASI

V najem
5-sobno, na novo dekorirano stanovanje se odda na 1067 E. 39 St. zgoraj. Novi plinski furtnez, garaža. Kličite EN 1-5084. —(250)

V najem
3 sobe in kopalnica, spodaj, na 1053 E. 71 St. Kličite 361-0989 po 5. uri pop. (22, 27, 29, 3, 5 jan)

V blag spomin
OB PRVI OBLETNICI ODKAR JE V GOSPODU PREMINULA NASHA LJUBLJENA HČERKA IN SESTRA

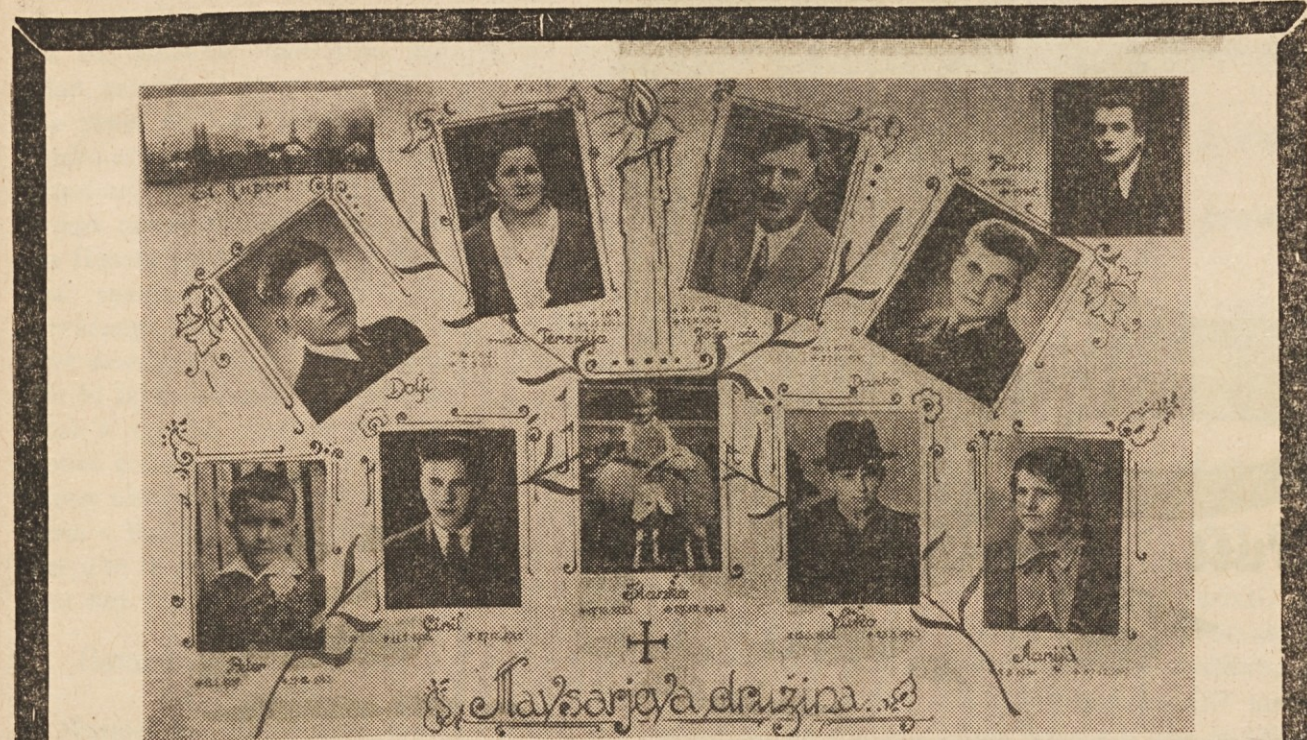
Elizabeth Stegu

Izdihnila je plemenito dušo dne 27. decembra 1966.

Eno leto že vesela v raju biva Tvoja duša rešena težav življenja.

Mi v sreči nosimo ljubee spomin na dneve skupne sreče in vroče k Bogu molimo, da kdaj pri Njem se snidemo.

Zalujoci:
mati FRANCES, oče FRANK in sestra VIRGINIA.
Cleveland, O. 27. decembra 1967.

25-LETNICA SMRTI MUČENIŠKE DRUŽINE MAVSAR IZ ŠT. RUPERTA, DOLENJSKO, SLOVENIJA.

Ker je bila družina Mavsar iz velike družine, je morala umreti; zakaj vse, kar je lepo in božje, je trn satanu in njegovim privržencem. — V gradu Dob pri Sent Rupertu so bili mučeni in sežgani od komunistov, 27. decembra 1942. leta: oče Jože, star 51 let, mati Terezija 49 let, rojena Bukovec, sinovi: Darko 21 let, (Balkanski prvak v metanju koplja), Ciril 17 let, Mici 16 let, Peter 13 let in Stanko - 9 let. — 23. marca 1943. leta je komunistična krogla končala 12. letno mla dost Vilku blizu Sent Rupertu. 20-letni brat Dolfi je padel v borbi s komunisti 2. maja 1943 v Sent Rupertu. Deseti član družine, Pavel v starosti 21 let je padel kot žrtev Vetrinjske tragedije.

Dva sinova in brata: Jožko, župnik v Townsend, Montana in Franci z ženo Ivico, sedaj živeta v Clevelandu, vas vabita k 25. letni spominski sv. maši za pokojne žrtve, ki se bo opravila 30. decembra v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob 6.30 zjutraj.

"Rad dam svoje življenje za narod, vero in Boga" je zapisal Dolfi v svoj dnevnik na dan mučeništva naše družine.

Ponosna sinova in brata pa prosita vse Slovence, naj ob tej tragični obletnici odpuste zaslepljenim zločincem in se pridružejo najini molitvi: "Naj nedolžna kri naše mučeniške družine, ki je pojila prelepo slovensko zemljo, vse verne Slovence še tesneje poveže, vsem zablodelim pa naj ne bo v preklestvo, ampak v odpuščanje in razsvetljenje!"

V NEDELJO, DNE 31. DECEMBRA **SILVESTROVANJE V BARAGOVEM DOMU**

DOBRA VEČERJA - GODBA - PLES

Večerja od sedmih dalje, plesna godba začne ob devetih
Vse vljudno vabi odbor Baragovega Doma, 6304 St. Clair Ave.

Sir Arthur Conan Doyle:

IZGUBLJENI SVET

(THE LOST WORLD)

Vzel jo je s podstavka, kot da bi bila kanarček.

"Paziti moraš, da boš podobna, draga moja! Gospod Malone je zastopnik tiska. Jutri bo vse to objavil v svojem cunjastem dnevniku in razpeča nalašč kak ducat izvodov pri naših sosedih: 'Čudni dogodki v tako zvanih višjih slojih.' Mar niste sedeli dovolj visoko, kaj? Potem pride še podnaslov: 'Slika izredne zagonoske sreče.' Tale gospod Malone brska namreč z nasladi po vsem umazanem, je mrhar kakor vsi njegovi tovariši, porcus ex grege diaboli — prasič iz črede hudičeve. Tako je, gospod Malone, kaj ni res?"

"Vi ste res neznosni!" sem rekel ostro.

Profesor se je glasno zarežal. "Zdaj pa bova sklenila prijateljstvo," je zamrmral, pogledal namesto svojo soprogo zopet mene in izbočil svoja

orjaška prsa. Potem je pristavil nenadno s popolnoma drugim glasom:

"Oprostite mi te družinske porednosti in šale, gospod Malone. Če sem vas poklical nazaj, sem za to imel vse bolj resen vzrok, kakor predvajanje brezpomembnih domačih zabavic. — Kar beži zdaj ti, mala ženska, pa ne bodi več sitna!" Še ji je položil na pleča svoje velikanske roke in rekel: "Saj je vse, kar mi praviš, sama gola resnica. Če bi po tvojem delal, bi bil nedvomno boljši človek. Samo potem bi nehal biti pravi George Edward Challenger. Saj je dosti boljših mož na svetu, draga moja, a nikjer ne najdeš drugega G. E. C. Ne preostane ti zato nič drugega, nego da z njim lepo potrpiš! Na te besede jo je nenadno doneče poljubil, ob čemer sem se še bolj

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

BEAUTICIAN

Part time. Good beginner accepted. 3 day week. Thursday, Friday and Saturday. Northwest suburb. 537-5052

(249)

MALE HELP

DELIVERY BOYS

Office supply store. 5 day week. Full time.

HA 7-2284

TAILOR

Full time. Must be experienced. Under 50.

SH 3-9212

(249)

COOK — SHORT ORDER

Southwest. Good pay.

HI 5-3195

MALE HELP

WORK IN CALIFORNIA

Needed Immediately

Experienced Meat Cutters

Good Wages To Experienced Men

Steady Jobs

Excellent Benefits

Apply In Person, Or Wire Immediately

Thrifmart Inc.

337 South Anderson

Los Angeles, California

An Equal Opportunity Employer

(248)

IMMEDIATE OPENINGS

DRILL PRESS OPERATORS

NIGHT SHIFT — 4 PM-MIDNIGHT — GOOD WORKING CONDITIONS — FRINGE BENEFITS

Apply in Person, write or wire

HERSEY-SPARLING METER COMPANY

250 Elm Street, Dedham, Massachusetts

Specialists in water meters

(248)

začudil kakor prej, ko je bil tako nasilen. "Zdaj pa, gospod Malone," je nato jako dostojanstveno dodal, "izvolite semkaj, po hodniku!"

Vstopila sva zopet v sobo, ki sva jo tako hrupno zapustila pred desetimi minutami. Profesor je skrbno zaprl vrata, me potisnil v naslonjač in mi pomolil pod nos škatlo s cigarami. "Pristne San Juan Colorado," je pripomnil. "Najboljše pomirjevalno sredstvo za take ljudi, kakor ste vi: vsi, ki so nagle jeze, so potrebni mamil. Za Boga milega, konca vendar ne smete odgrizniti! Odrežite ga — in sicer z dolžnim spoštovanjem! Tako, zdaj pa se lepo naslonite in poslušajte, kar se mi bo ljubilo, da vam povem. Če bi se vam hotelo, da bi kaj pripomnili, prihranite si vse to za drugo ugodnejšo priliko... Predvsem molčite o tem, kar se tiče vašega povratka v mojo hišo, iz katere sem vas popolnoma upravičeno vrgel čez prag." Pridvignil je brado in me srdito pogledal, kot bi me izzival in bi pričakoval, da mu bom ugovarjal. "Popolnoma upravičeno!" je ponovil in nadaljeval: "Vzrok, da ste se lahko vrnili, je vaš odgovor onemu, za službeno dolžnost tako vnetemu stražniku. Po mojem mnenju kaže ta odgovor, da imate vsaj trohico smisla za spodobnost, vsekakor več, kakor sem ga vajen pripisovati ljudem v vašem poklicu. Priznali ste, da ste sami krivi ne ljubečega dogodka. Dokazali ste s tem, da imate nekoliko duševne samostojnosti in da niste preveč ozkosrčni. Radi tega sem postal blagohotno pozoren na vas. Podvrsta človeškega rodu, katere član ste v svojo nesrečo, ni sicer nikoli segala do višine mojega duševnega obzorja. Vaš odgovor mi je nenadno dokazal, da ste tudi vi vzvišeni nad temi ljudmi. Postali ste radi tega nepriznani vredni mojega opazovanja. Iz tega vzroka sem zahteval, da bi se z menoj vrnili, in sicer zato, da bi se z vami поблиže seznanil. Bodite, prosim, tako prijazni in se poslužite kot pepelnice one male japonske posode na bambusovi mizici, katere se dotika vaš levi komolec."

Vse to je mrmral zase kot profesor, ki govori k svojim dijakom. Zasukal je svoj stol tako, da bi mi gledal lahko v obraz, in je sedel pred menoj, puhajoč dim v oblaki, kot velikanska žaba z nazaj vrženo glavo in ošabnimi napoli zaprtimi očmi. Nenadno se je zasukal na stolu, da sem videl samo njegove skuštrane goste lase in rdeče, štrleče uho. Brskal je po kupu papirjev na pisalni mizi. Potem se je zopet zavrtel proti meni in držal v roki nekaj, kar sem smatral za dokaj razcapano risanko.

"Zdaj pa vam hočem povedati nekaj o Južni Ameriki," je pričel. "Lepo vas prosim, da obdržite vse pripombe zase. Predvsem vam moram povedati, da ne smete nikjer, na noben način prav nič objaviti, kar vam bom pripovedoval, v kolikor vam ne bom izrecno dovolil. Sicer sem trdno prepričan, da vam nikoli ničesar ne dovolim. Ali vam je zdaj stvar jasna?"

"Gospod profesor, stavite mi jako trde pogoje," sem rekel. "Dobro premišljeno poročilo vam gotovo ne bi..."

Spustil je svoj zvezek zopet na mizo. "No, potem je stvar končana!" je odgovoril. "Klanjam se, gospod, zbogom!"

"Ne, ne!" sem zakričal, "saj pristanem na vse vaše pogoje! Kakor vidim, mi ne preostaja nič drugega."

"Popolnoma nič," je pritrdil.

"Dobro, obljubujem vam to-

rej vse, kar hočete."

"Častno besedo!"

"Pod mojo častno besedo!"

Nezaupno me je pogledal s svojimi izzivajočimi očmi: "Sicer pa, koliko se pravzaprav smem zanašati na vašo čast?" je vprašal.

"Gospod profesor, vse ima svoje meje!" sem se razvnel. "To pa je že preveč nevljudno. Še nikoli me ni nihče tako žalil v celem mojem življenju!"

Moja jeza ga je menda bolj zanimala kakor odbijala.

"Okrogla glava," je zamrmral. "Brahicefalna oblika. Sive oči in črni, nekoliko po zamorsko oblikovani lasje. Najbrž bo Kelt..."

"Irec sem, gospod profesor."

"Irec iz Irške?"

"Da, gospod profesor."

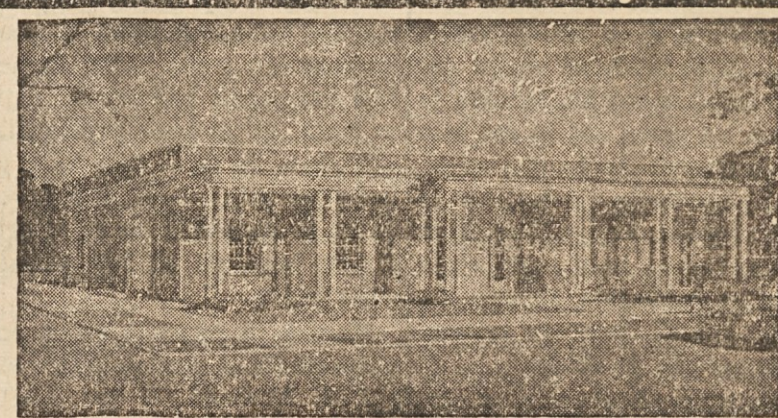
"V tem slučaju je seveda stvar lahko umljiva. No torej, obljubili ste mi, da ne boste zlorabili mojega zaupanja. Sicer — moram takoj pristaviti — ne bo to zaupanje nikakor popolno, vendar pa sem pripravljen in vam sporočim neke, vsekakor zanimive podatke. Znano vam je menda, kako sem pred dvema leti potoval po Južni Ameriki, kar bo zavzelo odlično mesto v znanstveni zgodovini. Namenjen sem bil takrat zbrati nekaj podatke, ki bi lahko ugotovili

resničnost marsikaterih Wallaceovih in Batesovih nazorov. Dejstva, ki sta jih sporočila, sem moral opazovati pod istimi razmerami, v katerih sta pisala svoje beležke. Če ne bi imelo moje potovanje nobenega drugega cilja, bi še vedno ostalo vredno spomina. Toda čudna slučajnost, katero sem tam doživel, je znanstvenemu raziskovanju odprla popolnoma nove naloge."

"Najbrž veste — ali pa tudi morebiti ne, kaj hočemo v tej napol izobraženi dobi! — da so marsikateri pokrajine ob reki Amazonki še malo preiskane in da ima velika reka dokaj pritokov, izmed katerih mnogi dozda niso bili natančno zabeleženi na zemljevidih. Prodreti sem hotel v to malopoznano zaledje in si ogledati njegovo živalstvo, ki me je že preskrbelo gradivo za več poglavij veličastne, široko zasnovane zoološke razprave, ki pomeni moje življenjsko delo."

"Po končanem poslu sem moral prenočiti nekoč v indijanski vasi, ki leži ob ustju nekega pritoka (njegovo ime in lego vam moram zamolčati), ki se zliva v Amazonko samo. Prebivalci so spadali k Cucuma Indijancem; bili so miroljubni, a propadajoč narod, katerega duhovne zmožnosti so kvečjemu za spoznanje presegale one povprečne-

ga Londončana. Že na poti tja, proti vodi, sem ozdravil več teh domačinov. Moja osebnost je naredila nanje mogočen vtis, in torej nisem bil presečen, da so nestrpnost pričakovali mojega povratka. Razumel sem jih po kretnjah, da je nekdo nujno potreben moje zdravniške pomoči. Sledil sem glavarju, ki me je peljal v neko koč. Čim sem vstopil, sem se prepričal, da je bolnik, h kateremu so me pozvali, pred kratkim izdihnil. Na moje začudenje pa ni bil Indijanec, temveč bel človek, in sicer bel v pravem pomenu besede. Imel je namreč kakor lan svetle lase in kazal vse znake belinca. Oblečen je bil le še v cunje in jako shušano telo je pričalo, da je dolgo stradal. Kolikor sem razumel, kar so mi pripovedovali domačini, je bil to popolnoma neznan človek, ki je k njim pritaval sam in grozovito izčrpan naravnost iz globine pragozda. Poleg postelje je ležal popotnikov nahrbtnik in sem pregledal njegovo vsebino. Na nekem jermenu je bilo s črnimi svinčnikom zapisano njegovo ime: Maple White, Lake Avenue, Detroit, Michigan.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

Kenmore 1-6306

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road

Kenmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

VI IMATE 9 DODATNIH DNI DA USPEŠNO ODLOČITE O VAŠIH NOVOLETNIH SKLEPIH

Vse do 10. januarja lahko odprete novi hranilni konto ali dodaste k vašemu sedanjemu — in dobite polne obresti od 1. januarja dalje.

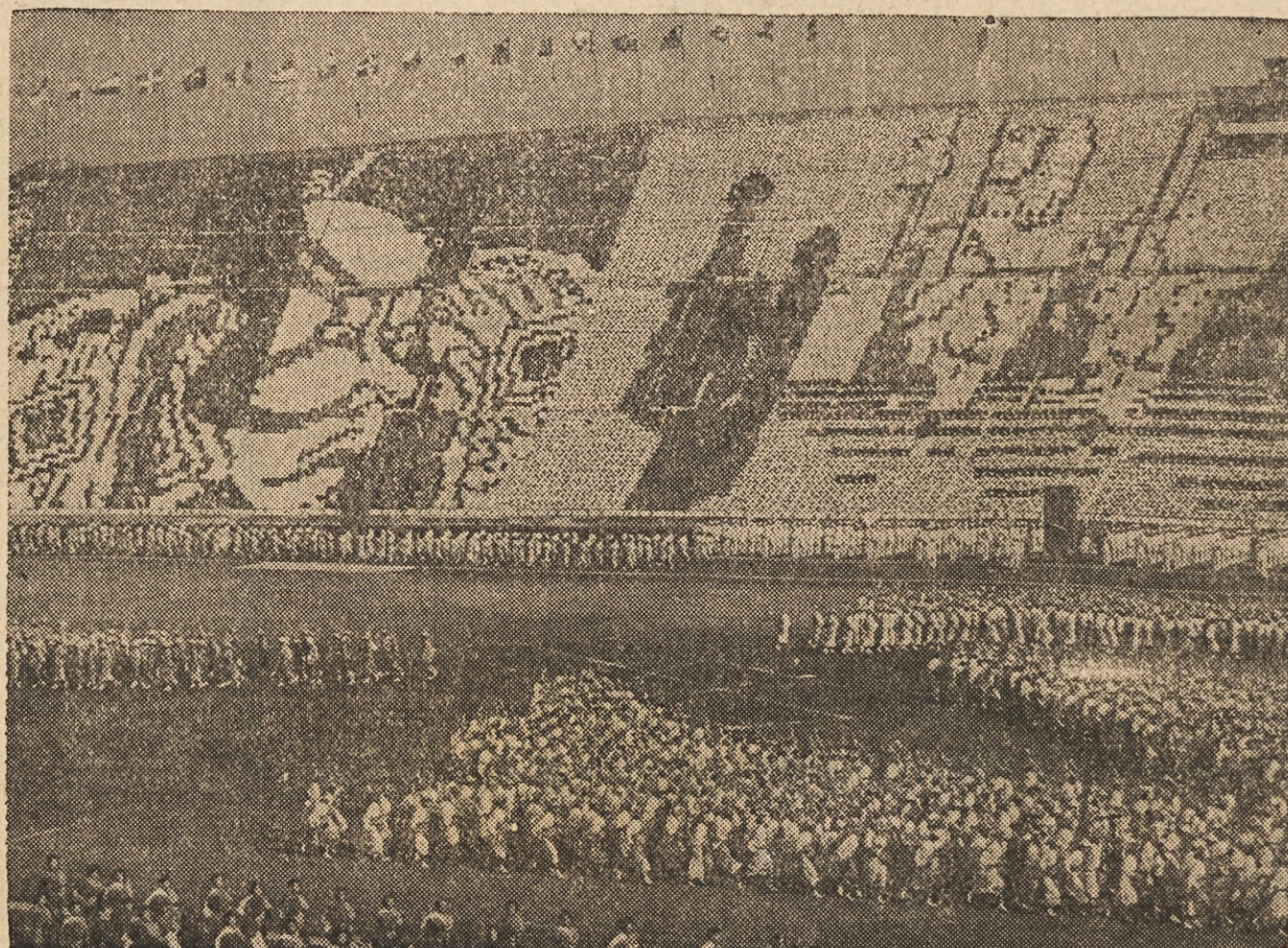
In če večja prihranitev denarja ni med vašimi novimi sklepi, napravite ta sklep sedaj! Doprinesel bo velik delež k srečnejšemu novemu letu.

Samo vprašajte nas — v enem izmed naših 78 uradov.

Cleveland Trust

Member Federal Deposit Insurance Corporation

KOT MOZAIK — Na letnem kulturnem festivalu v Narodnem stadionu v Tokiu so gledalce razporedili tako, da je nastala slika, kot jo vidimo zgoraj.